

PUMBA!

20ª Programació
infantil per a les
escoles
Curs 2011-2012

TEATRE TANTARANTANA

Carrer de les flors, 22 - 08001 Barcelona

Tel. 93 441 70 22 Metro: Paral.lel L2 - L3

www.tantarantana.com - www.tantarantanainfantil.blogspot.com

SINOPSI

Us presentem un espectacle de dansa que pretén apropar-se al públic de totes les edats, però que ha estat especialment creat per a nens i nenes. Amb això volem contribuir a fer més present la dansa en l'àmbit infantil i escolar. Volem que aquesta capti l'interès i el gust tant d'alumnes com dels seus mestres i familiars.

COMPANYIA

L'any 1.991 neix la companyia de dansa Búbulus sota la direcció del ballarí i coreògraf Carles Salas, just quan acabava de guanyar el primer Premi Nacional Ricard Moragas i el Premi Extraordinari de Dansa Contemporània organitzat per la Diputació de Barcelona. Durant la seva llarga trajectòria amb ampli reconeixement internacional, ha creat 12 espectacles de llarga durada. Ha participat en diversos Festivals i coproduccions com el Festival Grec de Barcelona, el Mercat de les Flors, Biennal de Lyon i ha realitzat diverses gires europees. L'any 2000 neix la companyia Búbulus Menuts de la unió de dues personalitats i dues carreres professionals complementàries Carles Salas i Àngels Hugas. Actualment Carles Salas és director de l'Institut del Teatre de Vic. També dona classes de dansa contemporània i coreografia a l'Institut de Teatre de Barcelona i a la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha participat en *stages* i tallers a diverses ciutats del món. Àngels Hugas, especialitzada en pedagogia de la Dansa, imparteix cursos teórico-pràctics a professorat d'educació infantil i primària i també, directament, a nens d'aquestes edats. Participa en conferències sobre el tema i és autora d'un llibre especialitzat (HUGAS, A: *El llenguatge del cos i la dansa a l'educació infantil*. Edicions 62 Bcn 1995). Guanyadora del Premi de Pedagogia Rosa Sensat de l'any 1.994, organitzat per l'Associació de Mestres Rosa Sensat i el *Ministerio de Educación*.

BÚBULUS MENUTS ha creat 4 espectacles:

El país de Miracolors (any 2000), una història en forma de conte que combina teatre, dansa, música i pintura i prima el valor de la convivència i l'amistad denunciant totalitarismes i imposicions. Es va estrenar dins la campanya de Nadal al Versus Teatre de Barcelona i s'han realitzat nombroses actuacions arreu de Catalunya. *Som de somnis* (any 2002), amb un llenguatge menys lineal i que ens invita a viatjar a través de l'oníric, el món de l'absurd i la fantasia de la mà de la petita protagonista amb imatges de fort impacte visual i una acurada posta en escena. Es va veure a L'Espai de Barcelona i també en moltes localitats de Catalunya i de fora, com Gijón, Saragossa, Huesca i Alacant. *Avui Sortim!* (any 2007), en coproducció amb el Teatre Nacional de Catalunya. Un espectacle on es viu intensament la relació entre companys i d'aquests amb l'entorn natural. Tot això en un cap de setmana d'excursió. *Pumba!!* (any 2010) En ell ens endinsem en un ambient càlid i màgic on, a través de la dansa i la imaginació es recreen imatges impossibles carregades de sensacions i emocions.

FITXA ARTÍSTICA

Direcció: Carles Salas.

Ajudant de direcció: Àngels Hugas.

Intèrprets: Ona Marco i Elisabet Marcos.

Direcció d'interpretació: Pastora Villalón.

Assistent de coreografia: Carmen Collazo.

Assistent de procés creatiu i comunicació: Edite Amorín.

Disseny il·luminació: Adriana Romero.

Disseny vestuari: Marta Porta.

Producció: Adrien Joubert.

ARGUMENT

A l'espectacle s'articulen diverses escenes que dibuixen móns peculiars i personatges singulars que desperten els sentits d'espectadors petits i grans. Dues són les ballarines encarregades de transportar-nos a aquests móns imaginaris i ho fan utilitzant mecanismes propis dels infants. En aquest sentit, juguen amb elements externs (vestuari, volums, elàstics, llençols...), establint una relació de vegades sensorio-motriu (què puc fer amb això, quines sensacions tinc, quins moviments em provoca...) i d'altres vegades, establint una relació simbòlica (què sembla això, què semblo jo si m'ho poso, què representa que sóc, què representa que faig,...). Una maleta plena d'objectes sense cap lligam aparent entre ells és el que actua com a fil conductor i permet desencadenar una sèrie de situacions jugades i dansades. Una maleta que actua com a capsa de tresors, de records i de sorpreses.

L'espectacle ens parla de la capacitat de petits i grans per jugar amb el propi cos interactuant amb diferents materials. Al mateix temps, ens apropa a la capacitat per relacionar-nos amb els altres, compartint el joc creat i inventat entre tots. Ens ofereix la dansa com a mitjà que desperta sensacions i emocions. Una dansa de qualitat que aprofundeix en el rigor d'aquesta disciplina i tota la riquesa que ens aporta. L'espectacle apel·la al món abstracte i imaginari dels infants i invita a cadascú del públic a que es relacioni directament amb cada personatge que es presenta a l'escenari i en faci la seva pròpia lectura.

APROFITAMENT DIDÀCTIC

Abans de veure l'obra:

Ens caldrà situar el grup tot explicant que aniran a veure un espectacle de dansa que es titula *Pumba!* La dansa és un llenguatge artístic que, com a tal, ens permet tenir sensacions, emocions i ens pot "parlar" de moltes coses. Les paraules que utilitzem dansant, però, són moviments. Podem esbrinar què saben de la dansa els alumnes. Quins tòpics cal desmuntar (exemple. "és cosa de nenes", "és molt fi"..)

Podem, també, recordar altres experiències viscudes i després comparar els espectacles que s'havien vist amb el que veurem.

També podem introduir la temàtica sobre la qual gira *Pumba!*, que incideix sobretot en el fet de compartir amb amics l'experiència de jugar.

En el teatre:

Abans d'entrar al teatre els infants han de tenir molt clar que hauran d'estar tranquils i respectar la feina dels artistes.

Després de veure l'obra:

- Valoració i comentaris sobre l'experiència amb tot el grup-classe.
- Podem proposar que cada nen faci un dibuix sobre l'espectacle i podem compartir-los després fent que cada nen ens expliqui el que ha dibuixat. Es podria demanar també, que triessin fer un dibuix d'alguna de les escenes, vetllant, però, per a que totes fossin representades plàsticament. Us recordem les escenes de l'obra però feu servir les que creieu oportú:

Esc. 1- Introducció

Esc. 2- Lectura revista i llibre

Esc. 3- Germanes siameses

Esc. 4- Les mil mànigues

Esc. 5- Forats

Esc. 6- Dona gespa

Esc. 7- Ocell

Esc. 8- Roba gran

Esc. 9- Serrells

Esc.10- Tu-tú

Esc. 11- Gomes elàstiques

- Per què serveix jugar? Què fem quan juguem? A què ens agrada jugar?

· Propostes sobre dansa-expressió corporal en relació amb les escenes de l'obra:

A) Podem recuperar aquelles escenes de la obra tot representant amb el propi cos el que recordem. Ho podem fer amb ajuda d'una música que permeti crear un ambient apropiat:

ESCENES 1 I 2 - LECTURA REVISTA I LLIBRE: Llegir una revista, mentre caminem, ens estirem boca terrosa o panxa en l'aire. Resseguint amb el dit índex les línies,... A continuació, nosaltres mateixos som un llibre i llegim el que tenim escrit als braços, a la panxa, a l'esquena, etc. També ens ajudem del dit índex per a resseguir les línies que suposadament hi ha en el nostre cos. Hem de moure el cos torsionant-lo de diferents maneres per a intentar arribar a llegir totes les parts del cos.

ESCENA 3- GERMANES SIAMESES: Ens posem per parelles un darrera l'altre i ens lliguem per la cintura amb una goma o roba elàstica. Haurem de moure'ns per l'espai conjuntament i podem aprofitar per a realitzar molts moviments amb els braços que és la part del cos que ens queda més lliure. Podem donar la consigna que el de darrera segueixi els moviments que fa el de davant amb els braços. En una altre ocasió podem lligar-nos una altre part del cos i intentar moure'ns també (per exemple una cama i anar un al costat de l'altre).

ESCENA 5 FORATS: El vestit que porta la ballarina té dos forats, un en forma de quadrat i un altre en forma de cercle. A través d'ells podem fer passar dos volums: una esfera i un quadrat. A l'escola, podem jugar amb volums grans de goma espuma propis de psicomotricitat que ens permetran gaudir de les possibilitats del nostre cos en relació a aquests elements tot cercant equilibris/ desequilibris, impulsos, caigudes, balancejos, rebots.... Al final de la sessió o en un altre moment, podem jugar a fer veure que ens movem amb aquest material tot recuperant els moviment que realitzàvem amb ells (moure's amb el record, amb la petjada que ha quedat de l'experiència anteriorment tinguda).

ESCENA 6- DONA GESPA: Els dits índex i mig de la mà preferent de cada nen representa el ninot que es passeja per la gespa, és a dir, pel propi cos, tot mirant de passar pel màxim de superfície possible. Podem posar-nos per parelles: un nen/a porta el ninot i el passeja pel cos del company que representa la gespa. A més de relacionar-nos amb els companys, estem creant un espai pel massatge.

ESCENA 7- OCELL: Recordem com és, què fa i com es mou un pollet i mirem de representar-ho.

ESCENA 8- ROBA GRAN: Preparem una sessió a través de la qual els infants puguin jugar lliurement amb robes de diferents mides, textures i colors. Permetem que facin amb elles el que vulguin (disfressar-se, ocupar espais al terra, ballar amb elles, desplaçar a companys com si fossin un mitjà de transport, estirar-les per aquí i per allà, amagant-se,etc. Al final de la sessió o en un altre moment, podem jugar a fer veure que ens movem amb aquest material tot recuperant els moviment que realitzàvem

amb ells (moure's amb el record, amb la petjada que ha quedat de l'experiència anteriorment tinguda).

ESCENA 4, 9 I 10- BALLAR: Podem posar músiques diverses i apreciar com aquesta condiona els moviments que sorgeixen. Abans de cada canvi musical es pot aturar de cop la música i cercar la immobilitat fins que aparegui la nova música. Podem donar rellevància a aquest moment observant amb curiositat i interès les diferents estàtues. Podem jugar amb els contrastos (diversos ritmes, instruments, estils,...)

ESCENA 11- GOMES ELÀSTIQUES:

A) Cercar les possibilitats d'experimentació i manipulació d'aquest material, tant a nivell individual com amb parelles i petit grup. Al final de la sessió o en un altre moment, podem jugar a fer veure que ens movem amb aquest material tot recuperant els moviment que realitzàvem amb ells (moure's amb el record, amb la petjada que ha quedat de l'experiència anteriorment tinguda).

B) Podem dir a l'orella a algun nen que representi una de les accions i la resta del grup ha d'esbrinar de quina es tracta. Per aconseguir l'efecte artístic", convé donar importància tant al moment previ com al posterior a la representació corporal o dansa. Ens referim a la necessitat d'iniciar l'activitat amb una posició estàtica (el que anomenem quedar-se amb una estàtua) i d'acabar, en finalitzar la música, també amb una postura concreta. Això ajuda a contenir al grup i a aconseguir més concentració per part dels nens.

C) Parlant d'estàtues, sempre recomano un joc que afavoreix molt aquest treball i que agrada molt els infants. L'anomeno la botiga d'estàtues i esdevé una versió personalitzada d'un joc popular anomenat així. Consisteix en: El/la mestre/a fa de comprador/a. Surt de la sala, i quan entra es troba a totes les estàtues. Després, va fent algun comentari de cadascuna i quan se les ha mirat totes es gira tot cridant al botiguer o botiguera: *"Botiguer!, botiguera!! Que no hi ha ningú? Bé mentrestant tornaré a mirar-me-les. A veure aquella que estava tant riallera..."*. Quan torna a mirar les estàtues, han canviat de posició! S'apropa a cadascuna d'elles i les compara amb com estaven abans: *"Com pot ser això? Segur que no m'hi havia fixat bé. No hi altra explicació..."*. A continuació les deixa de mirar tot cercant novament el botiguer/a i cridant-lo. Quan les torna a mirar....tornaran a estar diferent! Es repeteix alguna vegada més i finalment, espantat/da, se'n va. Per exemple, a prop de la porta de sortida, es tapa els ulls i va dient *"Ai quina por, això no és normal, es mouen soles! Conto fins a tres i miro i si les veig diferent me'n vaig pitant 1, 2 i 3 (mira i marxa espantada tot tancant la porta)*. Si els vostres alumnes són més grans, podeu adaptar la proposta, conservant tan sols la idea que tan sols es poden moure si no entre en el vostre camp de visió. Podeu fer saber o eliminar aquell nen que heu vist moure's.

TEATRE TANTARANTANA

Carrer de les flors, 22 - 08001 Barcelona

Tel. 93 441 70 22 Metro: Paral.lel L2 - L3

www.tantarantana.com - www.tantarantanainfantil.blogspot.com